

Onderwerp Evaluatie Basis jeugdhulp 2023
ter bespreking
Steller

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 14050   Bijlage(n) 0   Ons kenmerk 373336-2023
Datum 15-12-2023   Uw brief van   Uw kenmerk

Geachte lezer,

Vanaf 1 januari 2023 organiseren wij de Basis jeugdhulp en ondersteuning dichterbij de gezinnen, meer in de eigen leefomgeving. Van het bieden van hulp gaan wij naar het versterken van de leefwereld van kind en gezin. Deze Basis jeugdhulp (hierna te noemen BJH) wordt uitgevoerd door WIJ Groningen. Wij hebben u hier gedurende 2023 drie maal in een informerende raadsessie over bijgepraat.

Wij zegden u toe aan het eind van het eerste jaar een uitgebreidere evaluatie aan u voor te leggen, samen met de resultaten van het onderzoek naar de governance van WIJ Groningen. In deze collegebrief nemen we u graag mee in de stand van zaken en de doorontwikkeling van de BJH. Wij nemen u mee in hoe we begonnen zijn met de BJH, hoe de BJH zich het eerste jaar ontwikkeld heeft en waar we nu staan, mede in het licht van de Hervormingsagenda jeugd. Over de uitkomsten van het onderzoek naar de governance van WIJ Groningen kunnen wij u in dit stadium helaas nog niet informeren. Het onderzoek bevindt zich medio december in de afrondingsfase; wij verwachten u in Q1 2024 hierover te kunnen bijpraten.

1. Van Koersdocument naar Basis jeugdhulp in werking

In juni 2020 stelden wij het Koersdocument inkoop jeugdhulp gemeente Groningen vast. Hierin beschreven wij vijf ambities en een aantal leidende principes aan de hand waarvan wij de afgelopen jaren de jeugdhulp in onze gemeente verder hebben doorontwikkeld. Eén van de ambities is laagdrempelige hulp, in de buurt, dicht bij kinderen en gezinnen en in afstemming met de sociale omgeving, het onderwijs en de specialiserende jeugdhulp. In nauwe afstemming met de ketenpartners hebben wij vervolgens het plan voor de BJH ontwikkeld. De haalbaarheid van de BJH bij WIJ Groningen

Volgvel 1

hebben wij laten toetsen door BMC¹. Op 28 september 2022 stemde uw raad in het met Implementatieplan voor de BJH².

2. Aanpak en resultaten BJH 2023

We kozen voor een aanpak in nauwe samenwerking en afstemming met WIJ Groningen, waarbij we met de stip op de horizon al werkende weg ontwikkelen en bijstellen. Dit is een iteratief proces, dat op onderdelen gefaseerd kan worden. Het uitvoeringsproces wordt gevolgd en begeleid door een ambtelijke/uitvoerende kerngroep en een ambtelijke en bestuurlijke stuurgroep. In deze gremia zijn gemeente en WIJ Groningen vertegenwoordigd.

Met de invoering van de Basis jeugdhulp hebben wij een grote stap genomen in de transformatie van het jeugdhulplandschap, met in een aantal gevallen grote gevolgen voor onze inwoners. WIJ Groningen heeft in zeer korte tijd de organisatie voor de uitvoering van de Basis jeugdhulp neergezet. Alles overziend zijn wij tevreden met hoe het nu gaat: in de meeste gevallen kan de BJH de ondersteuning overnemen, er zijn geen wachtlijsten en met het gezin wordt de best passende oplossing gezocht. Gezinnen zijn positief omdat ze goed en snel geholpen worden, de medewerkers zijn positief omdat ze met minder administratieve lasten en indicatieloos kunnen werken.

In 2023 hebben 967 jeugdigen BJH van WIJ Groningen ontvangen (cijfers WIJ Groningen november 2023). WIJ Groningen heeft op dit moment voor de uitvoering van de BJH ruim 80 fte in dienst. Deze medewerkers hebben een grote diversiteit in opleiding, werkervaring, expertise, cultuur, achtergrond en leeftijd. Juist door deze variëteit is WIJ Groningen in staat passende jeugdhulp te bieden dicht bij de gezinnen. Wij hebben u recentelijk nog geïnformeerd over het personeel van de BJH, als antwoord op vragen ex art. 36 RvO van de Stadspartij 100% voor Groningen.

Per casus wordt samen met het gezin gekeken welke ondersteuning geboden kan worden. Met het gezin wordt naar de best passende oplossing gezocht. Lopende indicaties worden niet afgebroken. Waar nodig wordt met aanbieders samen opgelopen voor een soepele overgang. Centraal staat dat er geen jeugdigen en ouders tussen wal en schip raken. Er zijn geen wachtlijsten voor de BJH. Inwoners met een ondersteuningsvraag kunnen zich melden bij de entrees van WIJ-teams, zij worden na de triage doorgeleid naar de BJH. Binnen 5 werkdagen na melding bij een WIJ-team is er contact met de inwoner. De snelheid van contact wordt door inwoners gewaardeerd en de praktische aanpak van gezinscoaches in gezinnen werkt goed.

Wat hebben we geleerd en waar leidt dat toe in de keuzes die we maken

In 2022 is ter voorbereiding op de BJH in kaart gebracht welke problematiek er speelt en welke functies nodig zijn om passende ondersteuning te kunnen bieden. De problematiek betreft globaal gezien omgaan met ASS (autisme), licht verstandelijke beperking, complexe echtscheidingen, opvoedproblematiek gerelateerd aan school (bijv. thuiszitten), psychiatrie, ontlasten gezinssysteem en problematiek bij de opvoeders.

De ervaringen tijdens de eerste 3 kwartalen van de BJH komen overeen met de problematiek en functies die vooraf in kaart zijn gebracht. WIJ Groningen heeft aanvul-

---

¹ [verkennd-haalbaarheidsonderzoek-taak-jeugd-en-gezin-bij-wij-groningen.pdf](#)

² [implementatieplan-samen-kaders-opdracht-en-financien-wensen-en-bedenkingen.pdf](#)

Volgvel 2

lend aandacht besteed aan de expertise hoogbegaafdheid en het aantrekken van medewerkers met expertise op niet-taalgerichte interventies. De aanpak van de BJH, dicht bij kinderen en gezinnen, sluit goed aan bij de ondersteuningsvragen. De BJH is er snel bij, biedt concrete ondersteuning bij zaken die voor stress zorgen in het gezin. Hierdoor ontstaat ruimte in het gezin om zelf weer grip te krijgen op de eigen situatie. De aanpak vanuit de BJH is erop gericht om de veerkracht van het gezin te versterken zodat zij toekomstige vraagstukken zonder of met minder professionele ondersteuning kunnen aangaan. Zo nodig, bijvoorbeeld wanneer de BJH (nog) niet kan bieden wat de situatie vraagt, wordt aanvullend aanbod ingezet. Een voorbeeld daarvan zijn gezinnen met zeer geringe zelfredzaamheid, waar soms langdurige, intensieve inzet op (ver)zorgende taken nodig is.

In een aantal situaties wordt begeleiding geboden bij verblijf en dagbesteding. BJH is inhoudelijk daarvoor vaak een passend alternatief. In de praktijk levert de inzet van BJH op een verblijfs- of dagbestedingslocatie soms bezwaren op. Per situatie wordt hiervoor in overleg met de betreffende aanbieder een (tijdelijke) oplossing gezocht.

Het vertrekpunt van de ondersteuning is altijd het belang van kind en gezin. We hebben vele maatregelen genomen die daaraan bijdragen, zoals het niet afbreken van lopende indicaties, betrokkenheid van een gedragswetenschapper, warme overdracht van de 'oude' hulpverlener naar de nieuwe situatie, het inregelen van de klachtenprocedure en de bezwaarmogelijkheid.

Financiën

Bij de start van BJH was de aanname dat alle nieuwe ondersteuningsvragen op het gebied van individuele- en gezinsbegeleiding, die binnenkomen bij WIJ Groningen of huisartsen, via de BJH georganiseerd zouden worden. WIJ Groningen heeft hiervoor in 2023 een subsidie ontvangen van 4,2 miljoen euro. De praktijk is toch wat weerbarstiger gebleken. Enerzijds door de aanloopperiode, anderzijds doordat op inhoudelijke gronden (in het belang van het kind) in sommige situaties gekozen is voor specialistische inzet door jeugdhulpaanbieders, waardoor meer specialistische jeugdhulp is ingezet dan we vooraf konden inschatten. We verwachten hierdoor in 2023 een incidenteel nadeel van 1 miljoen euro.

Bij de bepaling van het budget BJH voor 2024 houden we rekening met de opgedane ervaringen in 2023. In het budget houden we rekening met de ondersteuning waarvan we op inhoudelijke gronden verwachten dat deze in 2024 nog niet via de BJH zal worden verleend.

Verwijzers: huisartsen

Huisartsen zijn belangrijke verwijzers naar de jeugdhulp. WIJ Groningen heeft een goed contact met nagenoeg alle huisartsen opgebouwd. Dit komt mede door de inzet van de Ondersteuners Jeugd en Gezin, die nauw met de medewerkers van de BJH samenwerken. Inmiddels heeft 85% van de huisartsen in onze gemeente een Ondersteuner Jeugd en Gezin. De huisartsen laten weten dat de BJH ervoor zorgt dat lichte hulp gemakkelijk op één plek te vinden is. Het helpt ook dat de BJH is opgenomen in Zorgdomein, het digitale verwijs- en communicatiesysteem dat door de huisartsen wordt gebruikt. In een extra informatieronde langs de HAGRO's (huisartsgroepen) wordt de BJH nogmaals onder de aandacht gebracht en worden eventuele vragen beantwoord.

Juridische zaken

In de Verordening jeugdhulp en de Nadere Regels jeugdhulp zijn de definities en omschrijvingen van de BJH aangepast, zodat ook formeel in de lokale regelgeving is verankerd waar inwoners een beroep op kunnen doen en bij wie. Op de BJH is de reguliere klachtenprocedure van WIJ Groningen van toepassing. Er is tot nu toe door ouders, op een totale caseload van bijna 1000, in vijf situaties een klacht geuit.

Op dit moment is er 1 officieel bezwaarschrift ingediend. Om toegang te krijgen tot de BJH is geen aanvraag en geen beschikking nodig. Als ouders/jeugdige het niet eens zijn met de inzet van de BJH, hebben zij altijd recht op een onderzoek. De uitkomst van dat onderzoek kan dan leiden tot een beschikking, waartegen ouders/jeugdige in bezwaar kunnen. In bezwaar kan dan worden beoordeeld of terecht is besloten dat de BJH passend is en of de aanvraag van ouders/jeugdige voor een individuele voorziening terecht en op goede gronden is afgewezen. In de bezwaarprocedure krijgen ouders/jeugdige altijd de gelegenheid hun bezwaarschrift mondeling toe te lichten.

Adviesraad Sociaal Domein Groningen

De Adviesraad Sociaal Domein Groningen (ASDG) heeft bij het besluit van de gemeenteraad in september 2022 advies uitgebracht. In het vervolg daarop hebben wij de ASDG regelmatig meegenomen in de stand van zaken. De ASDG volgt de ontwikkeling van de BJH positief kritisch.

Doorontwikkeling BJH in relatie tot de specialistische jeugdhulp

In deze fase, na een jaar, is er nog veel in ontwikkeling. Eén van de andere ambities in het Koersdocument is een schil van specialistischer jeugdhulpaanbod rond de BJH, waarmee specialistischer hulp eenvoudig op en af te schalen is indien nodig en gewenst. Dit vraagt nader overleg met de betreffende jeugdhulpaanbieders en meer ontwikkeltijd. Vooruitlopend hierop zijn wij gestart met een pilot indicatieloos werken. Met deze pilot, die wordt uitgevoerd door een aantal jeugdhulpaanbieders, geven wij mede invulling aan het zo eenvoudig en dichtbij mogelijk verstrekken van laagdrempelige ondersteuning. Kortere lijnen en de mogelijkheid om sneller te schakelen moeten bijdragen aan tijdige passende en effectieve hulp aan kinderen en gezinnen. U bent hierover op 7 november 2023 middels de dagmail geïnformeerd.

3. Volgende fase BJH vanaf 1 januari 2024

Met ingang van 1 januari 2024 wordt het aanbod van een aantal jeugdhulpproducten aan de BJH toegevoegd. Het personeelsbestand is daar op aangepast.

Wij hebben in Q3 een inventarisatie uitgevoerd van de bestaande basisondersteuning in het onderwijs en de wensen vanuit de scholen. Daarvoor hebben wij de scholen en samenwerkingsverbanden voor primair en voortgezet onderwijs, MBO en speciaal onderwijs gesproken. Op basis van de uitkomsten van deze inventarisatie rekening houdend met de financiële en personele randvoorwaarden, zullen wij in 2024 keuzes maken over de inzet van de BJH in het onderwijs.

Impactmeting op basis van ervaringen en verhalen

Als onderdeel van de monitoring voeren we in 2024 een impactmeting uit. Hiermee brengen we de effecten van de ondersteuning door de BJH op kinderen, ouders en medewerkers in kaart en maken we een vertaling naar de doelstellingen van de BJH. Dit

doen we in samenwerking met SenseGuide. Dit is een bureau gespecialiseerd in narratief onderzoek. We stellen de ervaringen en verhalen van kinderen, ouders en medewerkers centraal en combineren deze met cijfers. Dit geheel duiden we in dialoog met belanghebbenden; we verkennen overeenkomsten en verschillen in interpretaties en proberen verbanden te begrijpen. Ook brengt dit proces een cyclus van evalueren, leren en verbeteren op gang. Eind 2023 zijn we gestart met de voorbereidingen voor de impactmeting. We verwachten in Q3 2024 de eerste resultaten met u te kunnen delen.

Traject verwijzingen vanuit Gecertificeerde instellingen en overige verwijzers

Met ingang van 1 januari worden de verwijzingen vanuit de Gecertificeerde Instellingen (GI's) aan de BJH toegevoegd. De GI's hebben bestuurlijk commitment aan dit traject uitgesproken. Aan de hand van een dossieranalyse is in kaart gebracht om welke soort ondersteuning het gaat en wat ervoor nodig is om dit goed te laten verlopen. De analyse geeft antwoord op de vraag hoe kinderen en gezinnen het beste geholpen worden en wat daarvoor nodig is vanuit de BJH en de GI's. Er is ruime aandacht voor de werkprocessen en de informatie naar de medewerkers. Er wordt na 1 januari 2024 een apart monitoringsproces ingericht voor dit onderdeel om gericht te kunnen sturen en te leren van de ervaringen. In de periode daarna zullen we concrete afspraken maken met de andere verwijzers, vanuit de GGD (schoolartsen), de medisch specialisten en de rechtbank.

4. Basis jeugdhulp in relatie tot de Hervormingsagenda jeugd

De BJH is vanuit landelijk perspectief een logische ontwikkeling. In de Hervormingsagenda Jeugd is het versterken van de lokale teams, die zelf niet alleen toegang verlenen tot hulp maar ook zelf basis jeugdhulp verstrekken, en die in verbinding staan en nauw samenwerken met specialisten een belangrijk doel. Uit landelijke onderzoeken blijkt dat lokale teams die zelf ook hulp bieden effectiever zijn. Hiermee geven we vorm aan de noodzakelijke grotere samenhang voor ondersteuning aan gezinnen en jeugdigen met de sociale basis (preventie, onderwijs, jeugdgezondheidszorg) en Wmo.

5. Vervolg pilot gezinsverzorgende

Wij informeren u als laatste nog graag over het vervolg van de pilot gezinsverzorgende. In de informatieve raadsessie van 27 september 2023 bent u bijgepraat over de werkwijze van de gezinsverzorgende gekregen en bent u in gesprek gegaan met de medewerkers.

Voor de uitvoering van de pilot is een deelopdracht verstrekt aan WIJ Groningen. Deze deelopdracht eindigt begin 2024. We hebben met de pilot gezinsverzorger onder andere ervaring opgedaan hoe we doelgericht, pragmatisch en met een brede blik problemen in gezinnen op kunnen pakken. Een werkwijze die al doorwerkt in de taakgerichte wijze waarop de ondersteuning binnen de BJH wordt vormgegeven. De definitieve evalueerend en vragen over een vervolg hangen (daarom) samen met de verdere uitwerking van de opdracht die WIJ Groningen heeft voor de implementatie van de BJH in 2024 en bijvoorbeeld ook met de afbakening van de jeugdhulp en de vereisten

Volgvel 5

aan lokale basisteams zoals deze op dit moment wordt uitgewerkt vanuit de landelijke Hervormingsagenda Jeugd. In een informatieve raadssessie kunnen wij een toelichting geven op de evaluatie en het vervolg van de pilot.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.